

Nr. 6, 4. juni 2008

Arbejdskraftreserven mere end halveret på to år, side 1

Depression behandles bedst på arbejdspladsen, side 3

Stadig flere får førtidspension af psykiske årsager, side 5

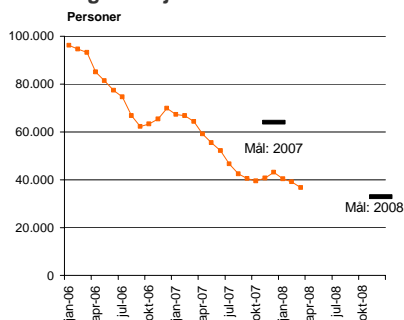
Arbejdskraftreserven mere end halveret på to år

Der er i dag et rekordlavt antal personer, der har været ledige i mere end tre måneder i træk.

I marts 2008 havde omkring 37.000 personer været ledige i mere end tre måneder i træk. For bare lidt over to år siden var der tale om næsten 100.000 personer.

Det viser Arbejdsmarkedsstyrelsens seneste opgørelse af den såkaldte arbejdskraftreserve. Arbejdskraftreserven består af a-dagpengemodtagere samt arbejdsmarkedsparete kontant- og starthjælpsmodtagere, der har været ledige uafbrudt i de seneste tre måneder.

Udvikling i arbejdskraftreserven

Kilde: Jobindsats.dk

Note: Arbejdskraftreserven er opgjort i fuldtidspersoner.

At det er lykkedes jobcentrene at reducere arbejdskraftreserven så kraftigt, er en vigtig del af forklaringen på, at

arbejdsmarkedet ikke er blevet overophedet i løbet af de seneste to år.

Det mener Jørn Juhl Nielsen, der er borgmester i Hedensted og medlem af Beskæftigelsesrådet, der har til opgave at rådgive beskæftigelsesministeren.

"I denne højkonjunktur har vi kunnet få grupper ind på arbejdsmarkedet, som vi slet ikke troede, vi kunne få i gang. Det har været et værn mod overophedning," siger Jørn Juhl Nielsen.

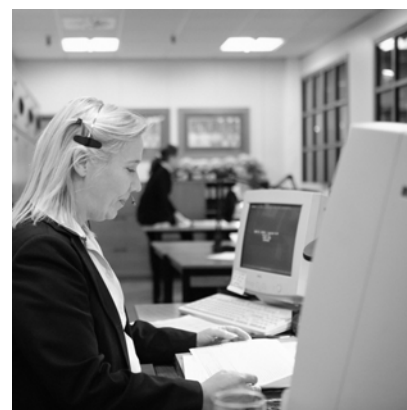
Langt foran målet

Beskæftigelsesministeren udstikker hvert år mål for den kommende beskæftigelsesindsats. Et af målene for 2008 er, at arbejdskraftreserven skal reduceres markant.

Målet, som er aftalt med beskæftigelsesregionerne, er, at reserven er reduceret til 32.800 personer på landsplan i december 2008. Det er en reduktion på godt 10.000 personer i forhold til december 2007, hvor reserven var på omkring 43.000 personer.

Og det ser ud til, at målet kan nås.

Foreløbig eksisterer der kun tal for januar, februar og marts 2008, men alene i løbet af disse tre måneder er arbejdskraftreserven nedbragt med

omkring 6.500 personer – hvilket er 65 pct. af hele årets målsætning.

Og det er tilfredsstillende, hvis man spørger Jørn Juhl Nielsen.

”Resultaterne på landsplan er klart tilfredsstillende. Få havde vel troet, at vi kunne få arbejdskraftreserven så langt ned,” siger han.

Jørn Juhl Nielsen nævner også et andet indsatsområde, hvor han er særligt tilfreds med, at også de svage ledige er kommet i arbejde.

”Vi har haft medvind fra konjunkturerne, men jeg vil også fremhæve indsatsen *Ny chance til alle*, der har været med til at få de svageste kontanthjælpsmodtager ud på arbejdsmarkedet,” siger han.

Målet blev også nået i 2007

Også tilbage i 2007 var der mål for, hvor meget arbejdskraftreserven skulle ned.

Beskæftigelsesregionernes mål var en reduktion på omkring 13.000 personer fra juni 2006 til december 2007.

Det mål blev mere end nået. Arbejdskraftreserven faldt lidt over 2,5 gange så meget – nemlig med omkring 34.000 personer.

Konkrete job på dag ét

Tager Jørn Juhl Nielsen de lokale briller på som borgmester i Hedensted, har han også grund til at være tilfreds.

Hedensted Kommune er nemlig én af de kommuner, hvor det er lykkedes at nedbringe arbejdskraftreserven mest. Kommunen har i dag landets laveste arbejdskraftreserve målt i forhold til kommunens størrelse.

”Vi gør en meget aktiv indsats. Nyledige kontanthjælpsmodtager får fire-fem konkrete jobtilbud på første ledighedsdag. Job, der matcher den lediges kvalifikationer, og som mangler at blive besat i vores lokale virksomheder,” siger Jørn Juhl Nielsen.

Også dagpengemodtagerne kommer hurtigt i gang. Allerede efter to ugers ledighed bliver de indkaldt til første møde.

I det hele taget er man i Hedensted meget fokuseret på at udnytte den viden, der findes om hvilke redskaber, der virker i beskæftigelsespolitikken.

”Når nogle er ledige så længe, at aktivering kommer på tale, bruger vi privat jobtræning – fordi det er det, der virker. Det er ude på de private virksomheder, at jobåbningerne er,” siger Jørn Juhl Nielsen.

Når der bliver givet jobtilbud og jobtræning til de ledige, er man i Hedensted meget opmærksom på, at den lediges personlighed skal passe til arbejdspladsens virksomhedskultur og værdier – det giver et bedre match end kun at se på faglige kvalifikationer.

”Det er vores oplevelse, at alle ønsker et job, og at alle ønsker at være selvforsørgende, men at man kan passe mere eller mindre godt ind på en arbejdsplads. Derfor handler det for os grundlæggende om at matche de rigtige ledige med de rigtige arbejdspladser,” siger Jørn Juhl Nielsen.

Depression behandles bedst på arbejdspladsen

Stadig flere mennesker får tilkendt førtidspension på grund af psykiske lidelser. Men behandling af depression sker bedst, når arbejdspladsen inddrages, viser et projekt.

Tusindvis af mennesker får tilkendt førtidspension, fordi de har en psykisk lidelse. Psykiske lidelser er årsag til ca. halvdelen af alle tilkendte førtidspensioner, og andelen har været stigende de sidste 10 år.

Men en tidlig indsats mod depression og en tæt kontakt til arbejdspladsen under behandlingen af sygdommen nedbringer sygefraværet markant og mindsker risikoen for, at depressionsramte mister deres job.

Det viser et projekt, som Psykiatrisk Privatklinik i København har lavet med støtte fra Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Speciallæge i psykiatri Lars Aakerlund, som har været med til at lave undersøgelsen, peger på, at det er afgørende for behandlingen af en depression, at patienten bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Hurtig indsats

Undersøgelsen viste også, at en hurtig indsats er afgørende for, at depressionsramte ikke mister deres job.

De personer, som var sygemeldte med depression i over én uge inden, de startede i behandling, endte fem gange så ofte med at miste deres job som dem, der var sygemeldte under én uge inden behandlingen, og derfor bevarede tilknytningen til arbejdspladsen efter, de blev syge.

"Diagnosen depression er i dag blandt de hyppigste årsager til førtidspensionering. Men vores undersøgelse viser, at det faktisk er gavnligt at gå på arbejde mens, man har en depression, fordi man beholder sit job og hurtigere bliver rask. Hvis man kombinerer en tidlig og effektiv behandling med et tæt samarbejde med patientens arbejdsplads, kan man forhindre, at depressionsramte udstødes fra arbejdsmarkedet," siger han.

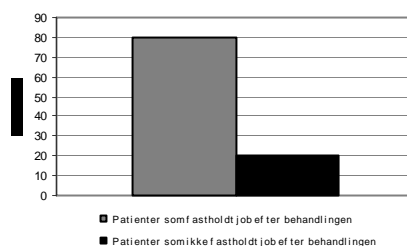
80 procent fastholdt job

Undersøgelsen fra Psykiatrisk Privatklinik omfattede 200 personer med depressionslidelser.

Under hele behandlingen bevarede de depressionsramte en tæt kontakt til deres arbejdsplads, og patienternes sygefravær blev begrænset under sygdomsforløbet.

Resultaterne af undersøgelsen viste, at omkring 80 procent af de personer, som indgik i undersøgelsen, kunne fastholde deres job efter, at behandlingen var afsluttet.

80 procent af personerne i undersøgelsen fastholdt job

Itøge speciallæge Jesper Karle, der også har været med til at lave undersøgelsen, viser den, at der er behov for, at man gør op med den gængse behandling af depression.

"Der er behov for et paradigmeskift. Meget af den nuværende behandling af depression inddrager ikke patientens

arbejdsliv, hvilket øger sygefraværet og kan forværre sygdommens forløb. Der er en udbredt opfattelse af, at behandlingen tager tid og patienten skal have ro, ligesom man kender det fra behandlingen af infektionssygdomme. Men det holder ikke,” siger Jesper Karle.

Hen peger desuden på, at der ikke er noget patienterne hellere vil end at bevare kontakten til deres arbejdsplads.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen ”Depression og Arbejdsliv” blev gennemført i perioden september 2005 til oktober 2007 blandt 200 personer med depressionslidelser.

Formålet med undersøgelsen var at finde nye metoder til at fastholde depressionsramte i job eller – såfremt de mistede jobbet – til at hjælpe dem tilbage på arbejdsmarkedet.

For mere information om undersøgelsen kontakt Psykiatrisk Privatklinik på info@ppklinik.dk.

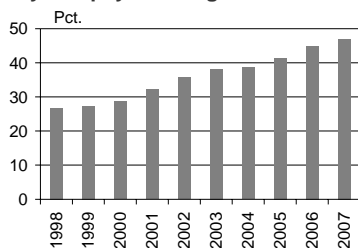

Stadig flere får førtidspension af psykiske årsager

På bare ti år er der sket en fordobling i andelen af personer, der får tilkendt førtidspension af psykiske årsager. I 1998 var det hver fjerde førtidspensionering. I dag er det hver anden.

Mens førtidspensionering tidligere bundede i et nedslidt bevægeapparat, er den slags diagnoser i dag mere og mere sjældne. En ny opgørelse viser, at psykiske diagnoser er mere almindelige end nogensinde før, når mennesker får tilkendt førtidspension.

Andel af nytilkendte førtidspensioner, der skyldes psykisk diagnose

Kilde: Den Sociale Ankestyrelse

Note: Andele er beregnet som andel af oplyste diagnoser

I 2007 stod der psykisk diagnose på lige knap halvdelen af de nye førtidspensionister, hvor der ti år tidligere var tale om godt hver fjerde.

At der har været en kraftig stigning i andelen af psykisk betingede tilkendelser er bemærkelsesværdigt, mener Morten Birket-Smith, der er psykiatrisk overlæge ved Bispebjerg Hospital.

"Der er intet videnskabeligt belæg for at hævde, at antallet af psykisk syge er steget. Derfor må stigningen skyldes en ændret visitationspraksis," siger han.

Stor forskel mellem kommuner

I nogle kommuner er det kun godt hver fjerde nye førtidspensionist, der får pensionen på grund af psykiske

problemer. I andre kommuner er det langt over halvdelen.

Andel af nytilkendte førtidspensioner, der skyldes psykisk diagnose, 2007

Top 5 kommuner

Middelfart	64 pct.
Lolland	61 pct.
Århus	59 pct.
Sorø	56 pct.
Kolding	56 pct.

Bund 5 kommuner

Stevns	32 pct.
Jammerbugt	32 pct.
Gribskov	29 pct.
Vordingborg	28 pct.
Halsnæs	25 pct.

Kilde: Den Sociale Ankestyrelse

Note: Kommuner med færre end 50 nytilkendelser af førtidspension i 2007 er udeladt.

De store forskelle mellem kommunerne er ifølge Morten Birket-Smith svære at forklare.

"Der må være tale om forskelle i den kommunale praksis. Der er næppe naturlige variationer i sygdomsmønsteret, der kan forklare så store forskelle," siger han.

Midlertidige lidelser

Ifølge Morten Birket-Smith skyldes mere end 90 pct. af de psykiske tilkendelser lettere psykiske diagnoser som depression, angst, stresstilstande og personlighedsforstyrrelser

Og at det netop er disse lidelser, der udløser en førtidspension, finder han ulogisk. Det er kun de færreste af dem, der ender med at blive kroniske.

"Disse sygdomme er ikke permanente. Angst og depressioner kommer i perioder. Men mellem de perioder er man arbejdsdygtig og burde være i job og ikke på førtidspension. Det ville være det

sundeste, set fra et lægeligt synspunkt,” siger han.

En forklaring på de mange psykisk betingede førtidspensioner kan være manglende viden om psykiske sygdomme hos sagsbehandlerne.

”Sagsbehandlerne ved for lidt om lidelserne. De er usikre på, hvornår der er tale om en permanent sygdomstilstand, og hvornår der er tale om noget midlertidigt,” siger han.

Alligevel har de fleste kommuner ifølge Morten Birket-Smith ikke noget fast samarbejde med psykiatrien.

Samarbejder med regionen

En af de kommuner, der tilkender relativt få førtidspensioner af psykiske årsager, er Vordingborg Kommune.

Og det er Birgit Bøgebjerg, der er arbejdsmarkedschef i Vordingborg kommune, ganske godt tilfreds med.

”Vi ved, at langt de fleste psykiske lidelser ikke fjerner arbejdsevnen permanent. Der kan være perioder, hvor sygdommen er i ro, og hvor arbejdsevnen er intakt. Derfor gør vi meget for at fastholde psykisk syge i for eksempel fleksjob”, siger hun.

En af de ting, der ruster kommunen til at håndtere de psykiske sager, er samarbejdet med Region Sjællands psykiatriske hospitalsafdeling i Vordingborg.

”Vi har både en lægekonsulent og en psykolog ansat i kommunens arbejdsmarkedsafdeling. Men selvom de er dygtige, kan de jo ikke være eksperter i alt. Derfor er vi meget glade for samarbejdet med psykiatrien”, siger Birgit Bøgebjerg.